

LESNÍ ŠKOLA PROTOS 2023

**Skautský slib z pohledu věřícího
dospělého nováčka**

Lucie Šenkyříková - Luci

OBSAH:

Moje (trnitá) cesta ke skautingu

Skautský slib a mé asociace s Božím slovem

Skautský slib jako mé svobodné rozhodnutí

3 skautské principy z vlastní perspektivy

Moje osobní skautování

Vykročení na mé další skautské cestě

ÚVOD:

Moje (trnitá) cesta ke skautingu

Skautský slib jsem skládala jako dospělý nováček ve 28 letech. Mojí motivací byla především role vedoucího na skautském táboře, který vedl můj tenkrát budoucí manžel. Už od dětství jsem toužila chodit do skauta. Milovala jsem přírodu, sezení u ohně, spaní pod širákem, pořádání "schůzek" s kamarády... Když v šesté třídě přišla kamarádka s pozváním, že bych s ní mohla chodit do družiny Drchniček, byla jsem nadšená. Vyprávěla o schůzkách, psaní skautského deníku a víkendových výpravách do přírody. Vše, po čem jsem jako dítě toužila a vlastně i částečně podnikala jen ne pod záštitou skautingu, by se mohlo naplnit! Rodiče s chozením do skauta tenkrát nesouhlasili a já jsem jejich rozhodnutí, ač s nepochopením, respektovala. Až v dospělosti jsem se dozvěděla důvod. Náš oddíl nebyl křesťanský. Čas strávený mezi křesťany by se tudíž vyměnil se skautskými schůzkami a akcemi.... Postupně jsem se smířila s tím, že pro mě je cesta ke skautingu uzavřená, protože už jsem na skautování "moc stará".

Najednou jsem měla konečně příležitost do skautingu patřit. Vnímala jsem ale jako velký handicap, že jsem skautskou výchovou neprošla odmalička. Neměla jsem společnou historii s vedoucími, rovery ani skauty a skautkami v oddíle. Nevyrůstala jsem ve stejném prostředí, neměla jsem dlouholeté společné zážitky a nechápala jsem vtipy a názvosloví, které se v oddíle už po léta používalo.

Rok a půl před složením slibu jsem se celkem intenzivně snažila účastnit skautských akcí (nebo tedy těch, kterých mi bylo dovoleno, protože jsem ještě neměla skautský slib). Hledala jsem své místo v oddíle. Jako dospělý nováček (pedagog) mám řadu zkušeností jak pedagogických, tak dobrovolnických nejen z farnosti, které by snad mohly být prospěšné a obohacující. Prožívala jsem vnitřní rozpor mé pozice dané zkušeností ve vedení dětí, organizování táborů, vnímání duchovního rozměru života a na druhé straně naprostého začátku vnímání skautské historie, symboliky, významu rituálů, souznění s oddílem. Jistou roli hrál také fakt, že pocházím z malého města a oddíl, ve kterém jsem se snažila uplatnit, je v menší obci, zatímco střediskem patří pod město. I v tomto ohledu vnímám přirozenou rivalitu mezi "měšťáky" a "lidmi z vesnice", jiný způsob pohledu a přístup k vedení dětí v oddíle.

Toužila jsem tedy tenkrát složit slib především proto, abych zapadla do společenství skautů, abych se mohla účastnit celého tábora jako vedoucí a cítila se konečně přijata. Slib jsem složila, tábor jsem prožila. Jsem za tu zkušenost velmi ráda, prožila jsem si nezapomenutelně krásné chvíle, ač to pro mě vždy nebylo lehké.

Jak čas plynul, začala jsem přemýšlet, co pro mě složení slibu znamená. Myslím, že díky výchově ke křesťanství mám v sobě zakořeněnou důstojnost, vážnost, úctu a zodpovědnost ke slibu navzdory své spontánní a někdy vzdorovité povaze. Vnímala jsem potřebu zažít skauting na vlastní kůži, nejen jako vedoucí, kde mám být příkladem a vzorem pro ostatní. Jakým příkladem? Jakým vzorem?

Skautský slib zní:

"Slibuji na svou čest, jak dovedu nejlépe:

sloužit nejvyšší Pravdě a Lásce věrně v každé době,
plnit povinnosti vlastní a zachovávat zákony skautské,
duší i tělem být připravena pomáhat vlasti i bližním."

Slib lze doplnit dobrovolným dodatkem: „K tomu mi pomáhej Bůh."

"Složením slibu se skaut hlásí k hodnotám, stejně jako ke společenství, se kterým tyto hodnoty sdílí."

<https://krizovatka.skaut.cz/skautska-vychova/skautska-vychovna-metoda/2021-04/slib-a-zakon>

"Slibuji na svou čest..."

Slovo čest se v dnešní společnosti moc nenesí. Člověk jej, alespoň dle mého mínění, nevnímá tak silně, nemá jej ve své aktivní slovní zásobě tak jako dříve. Možná neví, co si pod ním při různých situacích představit. Zdá se mi, že je mnohem těžší rozlišovat, jak jednat správně. Osobně zažívám, že nic není černé nebo bílé, že se všem lidem nedá věřit a že se často nedokážu rozhodnout, jak se zachovat, aby to bylo správně. O to více si vážím toho, že čest je ve skautském slibu stále aktuální ctnost.

"...jak dovedu nejlépe..."

Slibuji, jak já dovedu nejlépe. Učím se posoudit, co je v mých možnostech a schopnostech a co naopak není. Vedu samu sebe ke zkoumání, na co mám a nemám dary. Od koho je mám?

Ve skautingu je možnost inspirovat se od svých přátel, bližních, bratrů a sester v praxi. Vnímám, že velkou nevýhodou v katolické církvi je, když člověk nemá společenství a setkává se s vrstevníky pouze na mši svaté. Nemůže přirozeně rozvíjet vztahy, nemá kde řešit své otázky na hlubší úrovni, což je v roverském věku stěžejní.

“sloužit nejvyšší Pravdě a Lásce...”

Rozumím tomu jako sloužit Bohu, tomu něčemu (Někomu?), co (kdo) mě přesahuje. Jak sloužit? Postavit se za správnou věc? Ozvat se, když je někomu ubližováno? Jednat podle svého svědomí, podle skautského zákona, podle desatera? Líbí se mi a oslovuje mě, že se v tomto přístupu k životu křesťanský i skautský pohled propojují.

“...věrně v každé době”

Lk 16,10: “Kdo je věrný v nejmenším, je věrný i ve velkém. A kdo je nepoctivý v nejmenším, je nepoctivý i ve velkém.”

Pěstovat, zušlechtovat své nitro, vychovávat se a růst ve věrnosti a poctivosti je nutné o to víc, když je člověk dospělý a nemusí být už tolik poslušný rodičovské autoritě. “Být sám sobě pevným a milujícím rodičem.” Citát, který jsem kdysi od někoho slyšela a oslovil mě natolik, že jsem si ho zapsala. Někde v nitru jsme stále děti. Křesťané věří, že jsme děti Boží.

Mt 11, 25: “V ten čas řekl Ježíš: „Velebím tě, Otče, Pane nebes i země, že jsi tyto věci skryl před moudrými a rozumnými, a zjevil jsi je maličkým.”

Nebojme se být maličci před NÍM, skloňme se před Nejvyšší Pravdou a Láskou.

Kráčejme pod Jejím ochranným štítem. Ptejte se Jí, při svém rozhodování a jednání.

Nechme se vést. Ne rezignovaně, bez vlastního nasazení, ale v souladu s našimi touhami a sny. Věřím, že nám nebyly vloženy do srdce nadarmo...

Skautský slib jako mé svobodné rozhodnutí

Do jisté míry vnímám jako výhodu, že jsem se pro složení slibu rozhodla svobodně jako dospělá. I když přiznávám, že má primární motivace byla celkem povrchní. Krátce po absolvování tábora jsem pochopila, že si svou skautskou cestu musím prošlapat sama. Přijmout fakt, že ji nemohu založit na prožitcích ani historii z dětství.

3 skautské principy – povinnost k sobě, povinnost k druhým, povinnost k Nejvyšší Pravdě a Lásce

Nemohu se ubránit dojmu, že slovo “povinnost” mám spojené s negativním zabarvením. Snad je to způsobené školními povinnostmi, kterými jsem prošla a které v současné době musím po dětech ve škole vyžadovat. Budu tedy raději používat slovo “vztah”, které je mi mnohem sympatičtější, tvůrčí a motivující pro rozvíjení se ve všech třech skautských principech.

Vztah k sobě - “Skaut je veselý myslí.”

Mt 22,39: “Miluj svého bližního jako sám sebe”

Ze své zkušenosti výchovy ke křesťanství jsem vždy vnímala, jak je důležité mít rád ostatní lidi. Připomeneme zlaté pravidlo: “Nedělej druhým to, co nechceš, aby dělali tobě.” (Konfucius)

Často jsem tak přemýšlela a reflektovala (nejen při zpytování svědomí) své chování vůči ostatním. Moc jsem se však nesoustředila na vztah k sobě. Nepřemýšlela jsem o tom, že na sebe nemusím klást přílišné nároky, někdy i nesplnitelná očekávání a představy o sobě. Teprve v dospělosti do mého srdce pronikla informace, že milovat bližního svého, můžeme teprve tehdy, když milujeme i sebe. Dáváme-li pozor na sebe, své potřeby a touhy, rozvíjíme své dary a vyrovnáváme se se svými nedostatky. Na prvním místě máme odpouštět sami sobě. Myslím, že křesťanská výchova (přinejmenším ta moje a některých mých přátel) často vedla k upozadění sebe a soustředění se hlavně na “bytí pro druhé”. Naproti tomu, výchova ve skautském duchu, principu rozvíjení vztahu k sobě, jasněji pojmenovává vztah k sobě a umožňuje se zacílit na zkoumání svého prožívání a poznávání sama sebe. Když vím, jaká jsem, co mohu nabídnout, dokážu také lépe rozlišovat, jak být prospěšná ostatním. Jsem vděčná, že jsem mohla na Obzoru prožít obřad Lilie a duchovní programy v přírodě, kde jsem nahlédla do vztahu k sobě z jiné perspektivy.

Vztah k ostatním - "Skaut je přítelem všech lidí dobré vůle a bratrem (sestrou) každého skauta"

Jan 15,12: "Milujte se navzájem..."

V životě vnímám budování vztahů s ostatními jako jednu z nejdůležitějších dovedností vůbec. Systém družin ve skautské výchově a to, že vlčata a světlušky vyrůstají spolu a budují pevné vztahy v ideálním případě po dobu několika let. Prožívají zážitky, řeší konflikty, učí se sobě vymezovat a od sebe inspirovat, to vše patří mezi nenahraditelné zkušenosti. Stejně tak budování vztahu k autoritám, vedoucím družiny nebo oddílu. I z této oblasti si ze skautského tábora odnáším zajímavý poznatek. V letech, kdy jsem vedla farní tábory, jsem na sobě pozorovala až výjimečný dar a totiž, že mě děti začaly mít často velmi rychle rády a po dvou, třech dnech od seznámení jsme spolu začaly vytvářet blízký vztah. Na skautských akcích, kterých jsem se zúčastnila, to však bylo jiné. Vnímala jsem často sympatie jako obvykle, ale děti si ke mně nevytvořily vztah tak rychle. Přiznávám, že mě to celkem mrzelo a přemýšlela jsem, jestli nedělám něco špatně. Ale později jsem pochopila, že vztah vybudovaný za několik let k ostatním vedoucím se nedá dohnat za pár dní. A to je vlastně velmi cenné. Popravdě mě to vedlo k vlastnímu zamyšlení nad svými vztahy s přáteli. Nad tím, kdo pro mě je opravdový přítel, kdo mě zná opravdu takovou, jaká v jádru jsem, a kdo je mi jen, byť velmi, blízký v aktuálním okamžiku. Bylo to pro mě pozoruhodné zjištění, ke kterému jistě přispěla i doba covidová. Vedlo mě to k přehodnocení priorit ve vztazích a k rozlišování směru investované energie a času.

Vztah k Nejvyšší Pravdě a Lásce - "Skaut je věrný a oddaný. "

Jan 15,12: ...jako jsem já miloval vás."

Jan 15,9: "Zůstaňte v mé Lásce"

Gn 1,27: "Bůh stvořil člověka, aby byl jeho obrazem, stvořil ho, aby byl obrazem Božím."

Najednou jsou pro mě ty křesťanské hodnoty, které mi byly vštěpované, reálné. Zažila jsem, že lidé, kteří třeba nevyznávají Boha nahlas, touží naplňovat a žít duchovní rozměr ve svém životě. Hledají. Volají. Hladoví. Lidé, kteří nebyli vychováni v křesťanství, nevyznávají žádné náboženství. Mají hloubku. Ta otázka, touha je stále aktuální.

Toužíme objevovat Nejvyšší Pravdu a Lásku každý den. Ve svém nitru, ve svém srdci, v ostatních lidech, ve skautských rituálech, v přírodě, ve skautských ideálech nebo v odkazech skautských hrdinů.... naprosto živě, autenticky a jedinečně.

Zůstaňte, nechte se obklopit mou přítomností. Mějte ke mně vztah, ke mně jako svému Stvořiteli, neboť já "Jsem, který jsem" (Ex 3, 14)

Nejvyšší Pravdu a Lásku hledáme všichni bez rozdílu věku, pohlaví a zkušeností, ať už si to uvědomujeme více nebo méně. Ta touha po Pravdě, Lásce, přijetí, patření někam je ukrytá v každém z nás...

Moje osobní skautování

Když jsem měla možnost na Obzoru účastnit se obřadu Lilie, byla to pro mě první zkušenost se třemi principy – zcela osobně, tady a teď jsem měla zhodnotit, rozhodnout se, vystoupit a přiložit polínko za někoho, kdo je mým skautským vzorem... narozdíl od ostatních jsem asi nikdy takto nepřemýšlela. Najednou jsem mohla být sama za sebe, ne já jako učitelka, ne já jako křesťanka, ale já jako skautka. Jako dospělá skautka, kterou k tomu nikdo nepřivedl, která po tom toužila a rozhodla se pro to sama, která není zakořeněná, ale možná také okleštěná představami, očekáváními, limitovaná skautskou hierarchií. (Toto, možná pouze mé, vnímání si odnáším z dětství, kdy jsem měla pocit, že když budu takováto, budu se chovat tak, abych zapadla do určené škatulky, budu správná, ať už křesťanka, dcera, sestra, vnučka, kamarádka...) A bojuju s tím doteď.

Vykročení na mé další skautské cestě

Jak dál chci žít jako skautka? Co chci žít? Co teď s tím, co jsem prožila? Jak se k tomu postavit? Jak najít své místo ve skautingu po třicítce bez vlastních dětí?

To jsou otázky, které v mém srdci v poslední době často rezonují. Ráda budu naplňovat svůj skautský slib v praxi, v oddíle, v družině. Ale ne na sílu. Jsem na cestě.

Kazatel 3, 1-8: "Vše má svou chvíli, každá věc pod nebem má svůj čas." (...)

Věřím, že pokud mám mít ve skautingu aktivní pozici, nasměrování přijde. Tak teď už "jen" stačí dle skautského hesla "Být připravena!"

Kazatel 2, 14: "Moudrý má oči otevřené, hlupák však bloudí v tmách."

Nejvyšší Pravdo a Lásko, Bože,

děkuji Ti za to, že mi plníš mé sny, způsobem, jakým nečekám a mnohdy mnohem lepším, než bych dokázala vymyslet já. Prosím, ved' mě nejen na mé skautské cestě a ukazuj mi, kde mě chceš mít. Dávej mi směr k Cíli, kterým jsi Ty, protože o nic jiného v mém pozemském putování nejde.

Amen